

tussen Duin & Dijk

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 18 4 ● 2019

Provinciale Organisaties Flora en Fauna

Het platform Provinciale Organisaties Flora en Fauna (POFF) is een samenwerkingsverband van vrijwilligersorganisaties die zich bezig houden met natuuronderzoek in Noord-Holland. De POFF wordt gefaciliteerd door de Stichting Landschap Noord-Holland. Ook vrijwilligersorganisaties die vooral gericht zijn op natuurbeheer worden ondersteund door Landschap Noord-Holland.

Doel van de POFF is het stimuleren van natuuronderzoek in Noord-Holland en het bevorderen van de samenwerking tussen de verschillende organisaties. Om deze doelen te bereiken geeft de POFF het blad *tussen Duin & Dijk* uit en is er één keer in de twee jaar de Noord-Hollandse Natuurdag.

Nieuwe initiatieven van de aangesloten clubs zijn welkom.

Onderstaande organisaties zijn aangesloten bij de POFF en nieuwe vrijwilligersorganisaties kunnen zich melden bij de coördinator.

Bij de POFF aangesloten organisaties:

De Vlinderstichting (vlinders en libellen)

Contactpersoon: Klaas Kaag, Kofstraat 14, 1784 RP Den Helder.
Tel. 0223-630144, e-mail: klaas.kaag@hetnet.nl

Vrijwillige Weidevogelbescherming, Landschap Noord-Holland

(bescherming van weidevogels)

Contactpersoon: Nienke Kwikkel, 088-0064479,
n.kwikkel@landschapnoordholland.nl

Noord-Hollandse Zoogdierstudiegroep (NOZOS) (zoogdieren)

Contactpersoon: Jan Wondergem, Sardinië 75, 2721 HA Zoetermeer.
Tel. 06 47356551, e-mail: j.wondergem55@gmail.com

Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN) (vogels)

Contactpersoon: Hans Stapersma, Heereweg 44, 1901 ME Castricum Tel.
06 22684313, e-mail: j.stapersma@gmail.com

Stichting FLORistisch Onderzoek Nederland (Floron) (vaatplanten)

Contactpersoon: Niko Buiten, Spaarne 49 app 1.7, 2011 CE Haarlem.
Tel. 023 5403266, e-mail: nikobuiten@online.nl

Vrijwilligersraad van de Vereniging Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer Water, Land & Dijken (weidevogels en planten in het veenweidegebied, beheer door boeren)

p/a: Slenkstraat 70, 1441 MS Purmerend

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging,

Gewest Noord-Holland (KNNV) (alle soortgroepen)

Contactpersoon: Ruud Maarschall, Tel. 06 53456344,
e-mail: maarschall@me.com

Stichting Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland,

afdeling Noord-Holland (RAVON) (reptielen, amfibieën, vissen)

Contactpersoon: Edo Goverse, p.a. IBED/UvA, Postbus 94240,
1090 GE Amsterdam, Tel. 020 5257331, e-mail: e.goverse@uva.nl

Abonnementen: Een jaarabonnement kost € 15,-.

U kunt zich aanmelden door een brief of een e-mail met uw naam en adres te sturen naar:

Landschap Noord-Holland
t.a.v. abonneeadministratie *tussen Duin & Dijk*
Antwoordnummer 85127
1850 VA Heiloo

- Telefoon: 088-0064400 • info@landschapnoordholland.nl
- Banknummer: NL28RABO 011.91.39.510

Tussen Duin & Dijk is een onafhankelijk blad gewijd aan het onderzoek en de bescherming van de natuur en het landschap in Noord-Holland. Het wordt gemaakt voor en door vrijwilligers met een speciale passie voor natuur. Of die passie nu de hele natuur geldt, of specifiek vogels, vlinders, vissen of vleermuizen, planten, mossen of vossen. Het tijdschrift wordt uitgegeven door de Provinciale Organisaties voor Flora en Fauna (POFF) en verschijnt viermaal per jaar. Het uitgeven van dit tijdschrift wordt gefaciliteerd door Landschap Noord-Holland.

Redactie: Tom Damm, Antje Ehrenburg, Koosje Lever, Bert Pijs, Nel Ruitenbeek, Geert Timmermans, Frank Visbeen, Marco van Wieringen, Martin Witteveldt, Miranda Zutt-van der Made.

Vaste medewerker: Jos Zwarts.

Redactieadres: Frank Visbeen,
Blauwpijpstraat 6, 1019 KW Amsterdam.
e-mail: frank.visbeen@gmail.com

Website: www.tussenduinendijk.nl

Redactieraad: Friedjof van den Bergh, Klaas Kaag, Erik Menkveld, Harm Niesen, Pim de Nobel, Kees Scharringa, Johan Stuart, Dirk Tanger, David Tempelman, Mark van Til, Wim Tijsen, Ron van 't Veer.

Vormgeving: Art&Design Bredewold & Buczynski, Haringhuizen.

Druk: Springeruit Drukwerk, Schoorl.

Oplage: 2000.

© Auteursrecht voorbehouden. Overname is slechts toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

ISSN: 1570-7261

Richtlijnen voor kopij: Auteurs dienen zich te houden aan de richtlijnen voor het schrijven van een artikel. Deze richtlijnen zijn te vinden op www.tussenduinendijk.nl, ze kunnen ook worden aangevraagd bij bovenstaand redactieadres.

● *Vrouw kustrenspin in helm. Achtergrond: Kustreep met helm. Foto's: Aart P. Noordam.*

Opinie

Maaien?

Laat eens wat staan!

In Nederland maaien de beheerders heel veel en vaak. Net zoals gemeentelijke groenbeheerders bermen en gemeentelijk groen in hun geheel maaien, doen natuurbeheerders dat vaak met hun hooilanden. Bovendien houden ze vaak ook geen rekening met eventuele bloeiende planten; zo zag ik deze zomer vele duizenden bloeiende kleine leeuwentand gemaaid worden. Gelukkig blijft het maaisel dan nog wel even liggen om insecten(larven) de kans te geven eruit te kruipen, maar voor poppen is dat vrijwel onmogelijk en eitjes kruipen niet. Omdat veel natuurgebiedjes ingeklemd liggen in agrarische woestijnen is er daarbuiten weinig te halen voor insecten.

Het is al heel lang bekend dat het voor insecten belangrijk is dat een deel van het gewas (15-30%) moet blijven staan en dat je gefaseerd moet maaien. Maar dat zien we nog veel te weinig! Sinds een paar jaar is een nieuwe methode in opkomst die veel meer mogelijkheden biedt aan tal van insecten: het sinusbeheer. Dit beheer gaat veel verder dan gefaseerd maaien – dat vaak in grotere blokken gedaan wordt – omdat het zorgt voor veel variatie in hoogte en een permanent nectaraanbod. Deze methode is in 2013 ontwikkeld voor dagvlinders (googel op Couckuyt, sinusbeheer), maar is uiteraard ook goed voor wilde bijen en andere bloembezoekers. Sinusbeheer wordt onder meer toegepast op een deel van de lijzijde van de Hondsbossche Zeewering. Sinds dit jaar is er het Kleurkeur, een prachtig initiatief van de Vlinderstichting en Stichting Groenkeur. Het stelt eisen aan een goed beheer van bermen en groenstroken, evenals aan de uitvoerder, die hiervoor een certificaat moet halen. Natuurbeheerders: omarm het Kleurkeur en ga alleen in zee met certificaathouders. Neem bovendien de eisen uit Kleurkeur op in te vernieuwen pachtcontracten.

TD

3 Bijzondere kwikstaarten op doorreis

7 De kustrenspin, schitterend gecamoufleerd op zand

11 Oehoe, 'nieuw' voor de

Amsterdamse Waterleidingduinen

15 Herstel van wegbeplantingen na 1945

18 Groot hoefblad

19 Muizen op Texelse natuurakkers

21 Nieuwsflits

● Een middeleeuwse akker in de AWD.
Foto: Hans Vader.

